

Τα μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ) έχουν σχεδιαστεί για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια, οι οποίοι μπορεί να προέλθουν από φυσικούς, χημικούς, βιολογικούς παράγοντες από ακτινοβολία, ηλεκτρικό ρεύμα, ή άλλους κινδύνους στον χώρο εργασίας. Τα ΜΑΠ πρέπει να χρησιμοποιούνται εφόσον οι κίνδυνοι δεν είναι δυνατόν να αποφευχθούν ή να περιοριστούν επαρκώς με τεχνικά μέτρα ή μέσα συλλογικής προστασίας ή με μέτρα, μεθόδους ή διαδικασίες οργάνωσης της εργασίας.

«Ως Εξοπλισμός Ατομικής Προστασίας (Μέσα Ατομικής Προστασίας) νοείται κάθε εξοπλισμός, τον οποίο ο εργαζόμενος πρέπει να φορά ή να φέρει κατά την εργασία για να προστατεύεται από έναν ή περισσότερους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία του, καθώς και κάθε συμπλήρωμα ή εξάρτημα του εξοπλισμού που εξυπηρετεί αυτό το σκοπό».

Τα ΜΑΠ πρέπει να είναι κατάλληλα για τους κινδύνους που προορίζονται να προλαμβάνουν, η χρήση τους να μην συνεπάγεται νέους κινδύνους και να ανταποκρίνονται στις συνθήκες που επικρατούν στον χώρο εργασίας. Επίσης, να έχουν επιλεγεί με πρόνοια για τις εργονομικές ανάγκες και τις ανάγκες προστασίας της υγείας των εργαζομένων και να ταιριάζουν στον χρήστη. Στην περίπτωση πολλαπλών κινδύνων, για τους οποίους απαιτείται να φορά ο εργαζόμενος ταυτόχρονα περισσότερα από ένα ΜΑΠ, αυτά πρέπει να είναι συμβατά και να διατηρούν την αποτελεσματικότητά τους έναντι των αντιστοιχών κινδύνων. Να χρησιμοποιούνται μόνο για τις προβλεπόμενες χρήσεις και σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή, οι οποίες πρέπει να είναι σαφείς ώστε να είναι κατανοητές από τους εργαζόμενους.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

Τα ΜΑΠ χορηγούνται από τον εργοδότη δωρεάν στους εργαζόμενους και προορίζονται για προσωπική χρήση. Ο εργοδότης μεριμνά και παρέχει τις κατάλληλες διευκολύνσεις και τα μέσα για την καλή λειτουργία των ΜΑΠ και την ικανοποιητική κατάστασή τους, όσον αφορά στην αποτελεσματική προστασία των εργαζομένων, με τις αναγκαίες συντηρήσεις, επισκευές και καθαρισμούς και με την άμεση αντικατάστασή τους όταν παρουσιάζουν προχωρημένη φθορά ή έχει λήξει ο επιτρεπόμενος χρόνος χρήσης τους. Επίσης φροντίζει για τη φύλαξή τους σε ειδικές θέσεις ή χώρους με καλές συνθήκες καθαριότητας και υγιεινής. Μέσα στην επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση, πρέπει, για κάθε μέσο ατομικής προστασίας, να παρέχονται και να είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες που απαιτούνται. Ο εργοδότης ενημερώνει εκ των προτέρων τους εργαζόμενους σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους προστατεύει ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας και εξασφαλίζει την εκπαίδευση, κατ'ώς και την οργάνωση, ενδεχομένων, ασκήσεων για τη χρήση του.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Οι εργαζόμενοι πρέπει να χρησιμοποιούν σωστά τα ΜΑΠ, όπου απαιτείται για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας τους. Μετά τη χρήση να τα τακτοποιούν στη θέση τους, να ακολουθούν πιστά τις οδηγίες χρήσης και να αναφέρουν αμέσως στους επικεφαλής, κάθε παρατηρούμενη ανωμαλία κατά τη χρήση ή άλλη αιτία που δικαιολογεί τη συντήρηση, την επισκευή ή την αντικατάστασή τους.

Αξιολόγηση των εξοπλισμών ατομικής προστασίας

Πριν την επιλογή ενός μέσου ατομικής προστασίας, ο εργοδότης οφείλει να λαμβάνει υπόψη του την έγγραφη γνώμη του Τεχνικού Ασφάλειας και του Γιατρού Εργασίας και να αξιολογεί κατά πόσο αυτό ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις. Η αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει:

- Την καταγραφή, την ανάλυση και την εκτίμηση των κινδύνων που δεν είναι δυνατόν να αποφευχθούν με άλλα μέτρα ή μέσα.
- Τον καθορισμό των χαρακτηριστικών που απαιτούνται για να ανταποκρίνονται τα μέσα ατομικής προστασίας στους κινδύνους που δεν είναι δυνατόν να αποφευχθούν με άλλα μέσα, έχοντας υπόψη τις ενδεχόμενες πηγές που είναι δυνατόν να δημιουργήσουν.

Η παραπάνω αξιολόγηση πρέπει να αναθεωρείται ανάλογα με τις μετα-

βολές που γίνονται στα στοιχεία που την αποτελούν.

Οι εργοδότες δικαιούνται να ζητούν από τους κατασκευαστές, εισαγωγείς και προμηθευτές των μέσων ατομικής προστασίας κάθε είδους χρήσιμη πληροφορία.

Τα ΜΑΠ που διατίθενται στην αγορά απαιτείται να φέρουν τη σήμανση CE επ' αυτών και στη συσκευασία τους, με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι ορατή και ευανάγνωστη και να παραμείνει ανεξίτηλη κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής τους.

Για κάθε μέσο ατομικής προστασίας, ο κατασκευαστής υποχρεωτικά συντάσσει και παραδίδει ενημερωτικό σημείωμα που -εκτός από τα στοιχεία του- περιέχει οδηγίες-πληροφορίες γι' αυτό, στην ελληνική γλώσσα, όπως:

- Τις οδηγίες χρήσης, αποθήκευσης, συντήρησης, καθαρισμού, επιθεώρησης, απολύμανσης.
- Τις επιδόσεις που επιτεύχθηκαν από τις τεχνικές δοκιμές για τον προσδιορισμό, το επίπεδο ή την κατηγορία προστασίας του.
- Τα πρόσθετα εξαρτήματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.
- Τις διάφορες κατηγορίες προστασίας σε συνάρτηση με το επίπεδο κινδύνων και τα όρια εκτός των οποίων αντενδείκνυται η χρησιμοποίησή του.
- Την ημερομηνία ή τη χρονική διάρκεια απόσυρσης του.
- Τη συσκευασία ασφαλούς μεταφοράς.
- Τη σημασία της σήμανσης που υπάρχει.

ΕΙΔΗ ΜΕΣΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Προστασία κεφαλής

Στις περιπτώσεις που οι εργαζόμενοι εκτίθενται σε κίνδυνο τραυματισμού του κεφαλιού τους, κατά τη διάρκεια της εργασίας πρέπει να εφοδιάζονται με κατάλληλο κράνος ασφαλείας. Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να προέλθει από πτώση των ίδιων των εργαζομένων, πτώση ή εκτίναξη αντικειμένων, πρόσκρουση σε αντικείμενο, μηχανήμα ή στοιχείο της κατασκευής. Στις περιπτώσεις κινδύνου ατυχήματος από ηλεκτροπληξία οι εργαζόμενοι πρέπει να εφοδιάζονται με προστατευτικά κράνη από μονωτικό υλικό. Οι εργαζόμενοι που κατά τη διάρκεια της εργασίας τους εκτίθενται στον ήλιο για μεγάλα διαστήματα, κατά τη θερινή περίοδο πρέπει να εφοδιάζονται με κατάλληλο κάλυμμα κεφαλιού, εφόσον δεν είναι δυνατόν να προστατευθούν από τον ήλιο με άλλον τρόπο. Υπάρχει μεγάλη ποικιλία σε σχέδια κρανών, συμπεριλαμβανομένων των κρανών με πρόσθετες ενισχύσεις για άτομα με ευαισθησία σε σημείο του κεφαλιού τους από παλαιότερο ατύχημα, ή κράνη τα οποία συνδυάζουν και προστασία π.χ. της ακοής έχοντας προσαρμοσμένα σε κατάλληλο σημείο μέσα προστασίας της ακοής. Συνιστάται από τους κατασκευαστές, τα κράνη να αντικαθίστανται μετά από ορισμένο χρόνο (αυτό αναγράφεται στο κράνος ή το έντυπο που το συνοδεύει) διότι επέρχεται μείωση της αντοχής του από την έκθεση στην ηλιακή ακτινοβολία, τον παγετό, την κακή αποθήκευση, την κακή χρήση κ.ά.

Προστασία ποδιών

Εργαζόμενοι, που λόγω της φύσης της εργασίας ή των χώρων εργασίας στους οποίους απασχολούνται, κινδυνεύουν να τραυματιστούν στα πόδια πρέπει να εφοδιάζονται με τα κατάλληλα, ανάλογα με το είδος του κινδύνου, υποδήματα ασφαλείας. Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να προέλθει κύρια από πτώση αντικειμένων, πρόσκρουση ή σύνθλιψη, θερμές, τοξικές, ερεθιστικές ή διαβρωτικές ουσίες, καρφιά ή άλλα αιχμηρά υλικά ή επιφάνειες, εργαλεία με κοφτερές ακμές, ολισθηρές επιφάνειες.

Εικόνα 1

Προστασία ματιών και προσώπου

Οι εργαζόμενοι πρέπει να εφοδιάζονται με κατάλληλη προσωπίδα, γυαλιά ή άλλο κατάλληλο, ανάλογο με τη φύση της εργασίας, μέσο ατομικής προστασίας όταν υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού του προσώπου και των ματιών τους ή βλάβης της όρασής τους από εκτινασόμενα σωματίδια, επικίνδυνες ουσίες (καυστικά, ερεθιστικά υγρά, ατμούς, αέρια κ.λπ.), σκόνες, επικίνδυνες ακτινοβολίες.

Προστασία ακοής

Όταν η έκθεση σε θόρυβο υπερβαίνει τις κατώτερες τιμές έκθεσης για ανάληψη δράσης των 80 dB(A), ο εργοδότης θέτει στη διάθεση των εργαζομένων μέσα ατομικής προστασίας της ακοής. Όταν η έκθεση σε θόρυβο είναι ίση ή υπερβαίνει τις ανώτερες τιμές έκθεσης για ανάληψη δράσης των 85 dB(A), η χρήση τους είναι υποχρεωτική. Τα μέσα ατομικής προστασίας της ακοής επιλέγονται κατά τρόπον ώστε να αποσοβείται ή να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος για βλάβη στην ακοή.

Μπορεί να είναι:

- ◆ Σφαιρίδια και βύσματα για τα αυτιά.
- ◆ Ωτοασπίδες που καλύπτουν πλήρως όλο το αυτί.
- ◆ Ωτοασπίδες που προσαρμόζονται στα προστατευτικά κράνη.
- ◆ Προστατευτικά μέσα για τον θόρυβο, εξοπλισμένα με συσκευές ενδοεπικοινωνίας.

Εικόνα 2

Προστατευτικός ιματισμός

Ο προστατευτικός ιματισμός μπορεί να παρέχει προστασία στον κορμό, τα άνω και τα κάτω άκρα από ορισμένους από τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν κατά τη διαδικασία της εργασίας. Η κατάλληλη χρήση του προστατευτικού ιματισμού μπορεί να προστατεύσει αποτελεσματικά από μηχανική καταπόνηση, πιασίματα από τα κινούμενα μέρη, θερμική καταπόνηση, συνθήκες υγρασίας, ένταση αέρα, σκόνες, ακτινοβολία, ανοιχτή φλόγα, σπινθήρες, χημικές ουσίες, διέλευση οχημάτων. Οι εργαζόμενοι, κατά τη διάρκεια της εργασίας δεν πρέπει να φορούν μαντήλια λαιμού, αλυσίδες, ταυτότητες δακτυλίδια κ.ά.

Οι προστατευτικές επιγονατίδες είναι απαραίτητες για εργασία που απαιτείται ο εργαζόμενος να βρίσκεται σε γονατιστή θέση για μεγάλο χρονικό διάστημα. Προστατεύουν από ασθένειες που έχουν σχέση με την περιοχή του γονάτου όπως π.χ. φθορά της επιγονατίδας, καθώς και από δερματοπάθειες.

Εικόνα 3

Προστασία χεριών

Για τις εργασίες, κατά τη διάρκεια των οποίων οι εργαζόμενοι μπορεί να εκτεθούν σε μηχανικούς (αιχμηρά ή κοφτερά αντικείμενα, τραχιές επιφάνειες, δονήσεις), θερμικούς, χημικούς ή βιολογικούς κινδύνους, που μπορεί να προκαλέσουν ζημιές στα χέρια ή στο δέρμα, π.χ. από την επαφή με επικίνδυνες ουσίες, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μέσα προστασίας χεριών (γάντια). Κατά την επιλογή των γαντιών προστασίας, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο να παρέχουν την απαιτούμενη προστασία και να εμποδίζουν την εκτέλεση της εργασίας στο λιγότερο δυνατό βαθμό.

Εικόνα 4

Προστατευτικός εξοπλισμός αναπνευστικών οδών

Όταν η προστασία της υγείας των εργαζομένων από την εισπνοή επικίνδυνης σκόνης, καπνών, τοξικών αερίων ή την έλλειψη επαρκούς ποσότητας οξυγόνου δεν μπορεί να εξασφαλιστεί αποτελεσματικά με κλει-

στά συστήματα, εγκαταστάσεις επαρκούς τοπικού εξαερισμού ή άλλα τεχνικής φύσης μέτρα, πρέπει αυτοί να εφοδιάζονται με τα κατάλληλα, ανάλογα με τη φύση της εργασίας και το είδος του επαγγελματικού κινδύνου, μέσα ατομικής προστασίας των αναπνευστικών οδών. Τα μέσα αυτά διακρίνονται σε αναπνευστήρες με φίλτρο -για τον καθαρισμό του εισπνεόμενου αέρα του άμεσου περιβάλλοντος από τα αιωρούμενα τοξικά αέρια ή την σκόνη-, σε αυτοδύναμες αναπνευστικές συσκευές και σε αναπνευστικές συσκευές με συνεχή παροχή καθαρού αέρα, μέσω σωλήνα, από το εξωτερικό περιβάλλον εκτός του μολυσμένου χώρου εργασίας.

Προστασία από πτώσεις

Οι εργαζόμενοι σε θέσεις με σημαντική υψομετρική διαφορά από τον περιβάλλοντα χώρο, που δεν είναι δυνατόν να προστατευθούν από τον κίνδυνο πτώσης με τεχνικά ή άλλα μέτρα συλλογικής προστασίας, πρέπει να εφοδιάζονται με ατομικές ζώνες και σχοινιά ασφαλείας ειδικά κατασκευασμένα για τον σκοπό αυτό. Ο εξοπλισμός προστασίας από πτώσεις περιλαμβάνει: ολόσωμη ζώνη ασφαλείας, σχοινιά σύνδεσης (πρόσδεσης), κρίκους ασφαλείας που συνδέονται σε ασφαλή σημεία αγκύρωσης ή σε γάντζους με δυνατότητα προσαρμογής σε σταθερά σημεία, φρένο απορρόφησης κινητικής ενεργείας κατά την πτώση και το σταμάτημα του εργαζόμενου κ.ά., ανάλογα με το είδος της εργασίας. Οι ζώνες και τα σχοινιά ασφαλείας πρέπει να ελέγχονται πριν από κάθε χρήση. Κατά τη χρήση πρέπει να αποφεύγεται η επαφή τους με κοφτερές γωνίες, πηγές θερμότητας, οξέα ή καυστικές ουσίες. Απαγορεύεται να συνδέεται πάνω από ένας εργαζόμενος με το ίδιο σύστημα πρόσδεσης και να συνδέονται με το ίδιο σχοινιά ασφαλείας περισσότεροι από ένας εργαζόμενοι. Όταν η ζωή και η ασφάλεια ενός εργαζομένου εξαρτάται μόνο από τη ζώνη ή το σχοινιά ασφαλείας αυτός δεν πρέπει να εργάζεται σε απομονωμένη θέση εργασίας χωρίς παρακολούθηση.

Εικόνα 5

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Υ.Α. 105248/2017 (ΦΕΚ 4704/Β' 22.10.2017) Αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2016/425 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2016 «σχετικά με τα μέσα ατομικής προστασίας και για την κατάργηση της οδηγίας 89/686/ΕΟΚ του Συμβουλίου»

Health and Safety Executive, Risk at Work - Personal protective equipment (PPE), 2004

European Agency for Safety and Health at Work, Personal protective equipment, 2006

Κωνσταντίνος Ζορμπά, Μηχανικός Μεταλλείων - Μεταλλουργός - 2020

ΠΗΓΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Εικόνα 1: PERSONAL_PROTECTIVE_EQUIPMENT_FOR_LEGS_AND_FEET_PROTECTION.p-1.pdf

Εικόνα 2, 4: <http://www.mydasafety.com/products/personal-protective-equipment/>

Εικόνα 3: http://ghashammarine.com/?page_id=158

Εικόνα 5: <http://dublinasafetysolutions.com/disaster-management-2/personal-protective-equipment-ppe/>